

Karlskrona kommun
Samhällsbyggnadsförvaltningen
Att: Hans Juhlin

Ang. bevarandet av Strandgårdsbyggnaderna

Föreningen Gamla Carlskrona ställer sig positiv till att Pottholmen exploateras och förskönas, samt omvandlas till en ny och funktionsblandad stadsdel inom Trossö. Men vi reagerar starkt mot att nybyggnationen måste ske på bekostnad av att de äldre funktionsdugliga byggnaderna inom området rivs. I vår vackra stad har det tyvärr blivit regel att för att åstadkomma utveckling så måste det gamla bort, och dessutom ska det ske med att det nya området ska förtätas med ny bebyggelse som lämnar ett minimum av fria öppna ytor. Vi uppmanar därför styrande kommunpolitiker och ansvariga tjänstemän att tänka om! Det finns många exempel i andra kommuner, där man tar stor hänsyn till bevarandefrågorna vid nybyggnation, vilket borde vara eftersträvansvärt även i Karlskrona. Det får inte vara ett så snävt tänkande, att det bara ska handla om byggekonomi, till gagn för byggherrar och fastighetsägare, utan även vårt gemensamma kulturarv måste ha sitt pris, till glädje för inte minst efterföljande generationer.

Föreningen Gamla Carlskrona kan inte acceptera att de gamla, och kulturhistoriskt värdefulla, Strandgårdsbyggnaderna rivs. Strandgården består i dag av tre bevarandevärda byggnader som benämns "Rödluvan", "Kokhuset" och "Hemgården". Husen Rödluvan och Hemgården är i bra skick, och den senare byggnaden genomgick dessutom en omfattande renovering och ombyggnad med hiss mm, för c:a 20 år sedan. Möjligen kan det visa sig, efter en grundlig besiktning, att förfallet för Kokhuset redan tillåtits gå för långt, för att ett bevarande ska vara ekonomiskt försvarbart. Det framförda argumentet att byggnaderna ligger för lågt, med hänsyn till förväntade havsnivåer, håller inte. Det finns tekniska lösningar som kan förhindra att översvämningsproblem skulle uppstå i framtiden.

De inom stadsdelen Pottholmen kvarvarande Strandgårdsbyggnaderna rymmer en intressant historia, som till sin karaktär tillhör en mycket sorglig tid i staden med utbredd fattigdom, bristande vård av sjuka och gamla människor, samt fattigskola och hospital. Men även denna tid, som dröjde sig kvar till ett bra stycke in på 1900-talet, förtjänar att inte glömmas bort. Tvärtom är det viktigt att det finns byggnader, bilder och berättelser, som påminner oss om att livets goda inte alltid varit en självklarhet, inte ens i vår stad. Med anledning av den utbredda fattigdomen i staden, där många fick gå från hus till hus med tiggarskåpan, så beslöt stadens styrande år 1821, att inköpa ett antal fastigheter på Pottmakarholmen, som området då kallades, för att där inrätta en humanare och bättre organiserad fattigvård. Verksamheten utökades sedan på kort tid att också inrymma åldringsvård, skola, sjukvård med särskilt sinnessjukhus. Kring 1870 omfattade enbart fattigvården inom området omkring 270 personer. Här bedrevs också en barnvårdande verksamhet till långt fram på 1900-talet, där ogifta mödrar togs om hand, och också ensamstående barn tills dom kunde utackorderas. Verksamheten hade också en egen kyrkobyggnad, och under de tidigaste åren så fanns här också en begravningsplats, där sedan brandstationen byggdes. Åldrings- och fattigvård, samt också socialkontoret som tillkommit, bedrev verksamhet fram till 1952, då ett nytt ålderdomshem, Ekliden, uppfördes på stadsfarmen Casa Nova i stadens utkant. I de nu kvarvarande byggnaderna - det s.k. "gubbhuset" (34:an), byggt 1891, kok- och tvätthuset, 1908, och sjukhuset (Hemgården), som uppfördes 1916, efter att den tidigare byggnaden förstörts av en brand - har sedan 1950-talet bedrivits en varierande och omfattande verksamhet i kommunal regi med bl.a. terapiaktiviteter för pensionärer, klädesfabrik- och syateljé, samt av pensionärsorganisationer och föreningslivet.

Befintliga byggnader är fortfarande i högsta grad funktionella och ändamålsenliga, så utöver att vi i Föreningen Gamla Carlskrona hävdar att de är bevarandevärda som en viktig del av vårt gemensamma kulturarv, så vore det också en ren kapitalförstörelse, och slarv med medborgarnas pengar, att besluta om rivning. **Vi vädjar därför till ansvariga politiker och tjänstemän att möjliggöra att Strandgårdsbyggnaderna får vara kvar som en del av Pottholmsbebyggelsen.**

Karlskrona 2013-03-18
För Föreningen Gamla Carlskronas styrelse

Rolf Andersson